

prestati brez živeža ali hrane in pijače? se ne more odgovoriti, da bi veljalo za vsako. Sploh uče skušnje, da toliko manj zamore živa stvar sterpeti glada, na kolikor višji stopnji telesne popolnosti stoji. Človek po tem takem naj pred umerje lakote. K večjem pre-
stane, če je zdrav, 8 do 10 dni lakoto in žejo. Če ima pa dosti vode, zamore brez hrane živeti 30 do 40 dni. Žeja umori človeka pred, kakor lakota. Neki človek, ki je imel dosti vode piti, je doživel celó 60 dni.

Strašen popis sostradanih ljudi beremo v Nikolaja Tulpa „Obs. med. lib. 1. cap. 43“. Sedem Angličanov se na majhnem čolnu od otoka sv. Krištofa podá nekega dne deleč na morje; za 24 ur so se previdili z živežem. Al vihar jih zažene deleč po morji, da so 17 dni po njem tavalili. Lakota in žeja jih napade — že so oglodali oblachila, vervi, usnje in les. Al kaj je to pomagalo! Živeti pa hočejo vsi, živeti na vsako vižo, — in ker strašni glad umori na zadnje vés človeški čut, začno srečkati med sabo: ktereга izmed sebe bojo snedli. ... Nesrečka pade in ž njo je zapadel eden izmed njih strašni osodi, da so ga zaklali, čeravno je bil že suh kot smert. Al mesó in krí zaklanega tovarša ste že gnjile tako, da šesti tovarš se je potopil raji v morje, kakor da bi bil jedel ostudnega tovarša. Čez malo dni prijadra ostalih 5 na suho zemljo, ali vsi so bili že tako na koncu življenja, da nobenega več niso mogli oteti — vsi so pomrli.

Od enake nesreče na morji so pripovedovali časniki leta 1845. Valovi izhodnega morja so vergli odpert čoln na breg blizu Memel-a. Ljudje prihitijo berž na pomoč — pa kaj najdejo v čolnu? — dva človeka, katerih ni bilo družega kakor kost in koža, sta ležala v njem, bolj merlicem že podobna kakor živim. Enega so oživili, družega niso več mogli. Le polagoma so ga greli in mu piti in jesti dajali, da se je počasi okrepčal, se spet zavedel in govoriti začel. Oba sta Rusa bila in brata, ki ju je, ko sta v Rigajski luki ravno v čolníc stopila, vihar s čolnom vred zasačil in zanesel deleč na morje. Iz začetka sta delala kar sta mogla in vse svoje žile napenjala, da bi bila priveslala spet do suhega, al na zadnje obnemoreta, in viditi, da sta zgubljeni, se prepustita valovom morja, ki so ju dervili 8 dni okoli, dokler ju ne pripodé do omenjenega brega — enega že merliča.

Še strašnejšo prigodbo pa pripoveduje časnik „Morning Post“ od 1. decembra 1847. Barka Karolina iz Savune, namenjena v Bath, se je od 26. oktobra neprenehoma bojevala s silami morja; kar so imeli hrane na odperti ladji, je pometal vihar v morje, — od 4. novembra niso imeli mornarji ne koščika hrupa ne kapljice vode več. 10. novembra so srečkali: ktereга bojo zaklali in snedli. Nesrečka zadene velicega, močnega Irea, z imenom Dragotina Brown-a, edinega na barki, ki je imel nož pri sebi. Ko ga hočejo tovarši zgrabiti, da bi ga razkosili, se jim z nožem žugaje ustavi rekoč, da presune slednjega, ki mi pride blizo. 19 let star mornar se ponudi, ker je naj mlajši, ga napasti, in to storivšega hoče Brown ravno prebosti, kar mahne kapitan po njem in ga ubije. Mornarji pijó krí njegovo in razrežejo meso na kosce ter ga snejo. ... 13. novembra zjutraj prijadrajo ostali 3 mornarji na suho.

Če kdo prostovoljno za gladom umreti hoče, je umiranje drugačno, po tem: ali je človek terdne volje v takem groznem namenu ali ne. Korzikan Viterbi, kateri, nedolžen k smerti obsojen, se je v ječi do smerti sostradal, je bil skozi 20 dni dovelj močan, uro za uro popisovati svoj telesni in dušni stan. Sploh se more reči: kolikor mlajši, krepkejši in zdravši je človek, kolikor močnejši je želodec njegov, in kolikor bolj merzlo je vreme: toliko pred ga je konec.

(Iz „Unterh. am häus. H.“)

Premišljevanje

narave in previdnosti božje v nji.

Poslovenil Mihael Verne.

Sončni izhod.

Al si vidil kadaj z lastnimi očmi, dragi bravec moj, tisto krasnost, ki se o sončnem izhodu vsak dan tak mično prikaže? Je li ti morda mehkužnost spanja ali le navadna nečimernost branila, da tega čudeža veličanske narave še nikdar nisi vidil? Znabiti si izmed tiste brezšteviline verste ljudi, katerim se truda vredno ne zdí, si odtergati nekoliko ur od spanja, da bi sončni izhod vidili. Zna biti si iz števila tistih, ki so zadovoljni, da jim sonce le sije, katerim pa za uzroke te prikazni mar ni. Zna biti si ravno tako neobčutljiv, kakor množica tvojih bratov, ki sončni izhod vsak dan vidíjo, ker se to brez njih neugodnosti lahko zgodi, kateri pa pri njem nič ne mislijo. Bodi te ali une verste, dragi moj, — to vse je eno. Al daj se sedaj iz svoje neobčutljivosti zdramiti, in pojdi gledat, kako izza gor izhaja luč svetá, in navdajaj se o pogledu njenem z nadsvetnimi misli!

Nobena prikazen v naravi ne razodene toliko prijetnost in toliko krasnoto, kakor izhajóče sonce. Nobena svečanost, ako jo tudi človeška umetnost z neskončnimi stroški in z vso svojo pridnostjo olepša, se ne dá primerjati neprispodobljivi prvi sončni svetlobi. Vsi kinči gledišč in naj bogatejša krasnost kraljevih poslopíj so prazno nič, ako se jim narava primerja.

Narprej se okinči izhodna stran neba s škerlatom juterne zarje in naznanja bližoji bližnji prihod sonca. Podnebje se opiše malo po malem z rožnimi barvami, in potem se sveti v bleščečem zlatu. Sedaj se prikažejo sončni žarki in razširijo hipoma svetlobo in toploto po celem ozračju. Poslednjič se prikaže še le sonce v svojem naj večjem veličanstvu. Vidoma se vzdiguje, čedalje više in više — zemlja pa se kaže v novi praznični podobi. Vse stvari so, kakor da bi vnovič oživele, — radost je razlita po vsem svetu, ki ga vidiš pred sabo. Ptíčki pozdravljajo vir svetlobe in dneva z veselím glasom, skakljaje od veršiča do veršiča. Vse živali se gibljejo in čutijo novo moč in čverstost v sebi.

Povzdigni tudi ti, prijatelj, svojo hvalno pesem gor k nebu — k nebu, kjer Gospod stanuje, na ktereга povelje sonce izhaja, in ktereга roka ga v njegovem teku vlada, da nam blage spremembe dneva in noči, in redno verstenje letnih časov dela!

Glej, cela narava ti oznanuje red in zložnost. Sonce in vsaka zvezda se suče na svoji poti. Vsak letni čas donese svoj sad. Vsak dan ponoví sončno svetlobo. Bodi tudi ti svojim bratom to, kar je sonce vsemu svetu. Kakor sonce zemlji vsak dan svoje dobrote delí, kakor nizke doline in visoke hribe razsvetljuje, tako dobrotljivo, takomilo naj bo tudi tvoje življenje vsim tvojim sostvarém!

Ozir po svetu.

Potopisne čertice iz Petrograda.

(Dalje.)

Da v izbah gorko ostane, pripomorejo veliko tudi dvojne okna, ki jih imajo v Petrogradu kakor sploh po vsem Rusovskem. Komaj začne mesca oktobra zmerzovati, napravijo celo hišo za zimski mraz, zamažejo naj manjše luknjice in nataknejo še ene okna, na katerih vsako špranjico s papirjem zadelajo. Le tam pa tam imajo kako oknjico, da spušajo včasih prosti zrak v izbo. Lahko si je misliti kakošno veselje je mesca maja, kadar pervikrat po dolgi zimi odpró spet okna, za katerimi so čez zimo tičali kakor Noe nekđaj v barki svoji. Med